

С. А. Крушинський

старший викладач кафедри кримінального права та процесу
Хмельницького університету управління та права

343.137.2

УГОДА ПРО ВИЗНАННЯ ВИНИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

Здійснено аналіз питань, пов'язаних з укладенням угод про визнання вини, зокрема розглядається поняття, позитивні риси та недоліки цього правового інституту. Розглядається правове регулювання укладення угод про визнання вини в окремих країнах світу, зокрема Російській Федерації, Республіці Молдова, Італії, Іспанії, США, а також аналізує положення проекту КПК України у цій частині. Визначено умови, за яких інститут угод про визнання вини може бути запроваджений в Україні.

Анализируются вопросы, связанные с заключением сделок о признании вины, в частности рассматривается понятие, позитивные черты и недостатки этого правового института. Рассматривается правовое регулирование заключения сделок о признании вины в некоторых странах мира, в частности Российской Федерации, Республики Молдова, Италии, Испании, США, а также анализирует положения проекта КПК Украины в этой части. Определены условия, при которых институт сделок о признании вины может быть введен в Украине.

The article is devoted to the analysis of the questions related to a conclusion of guilty plea agreements, in particular a concept, positive and negative features of this legal institute are considered. The author considers a legal regulation of a conclusion of guilty plea agreements in some countries of the world, in particular in Russian Federation, Moldova Republic, Italy, Spain, the USA, and also analyses positions of the project of Criminal procedure code of Ukraine in this part. The conditions, which allow introducing the institute of guilty plea agreements in Ukraine, are determined in the article.

Ключові слова: визнання вини, спрощене провадження, угода про визнання вини.

Законодавство будь-якої держави проходить шлях реформування на усіх етапах свого розвитку. Особливо гостро це питання стосується тих держав, історія становлення яких налічує досить короткий період часу. Не є винятком у цьому плані й Україна, стабільність правової системи якої бажає бути кращою.

У зв'язку з незавершеною судово-правовою реформою постійних змін зазнає і кримінально-процесуальне законодавство України. Більше того, за останнє десятиріччя було розроблено декілька проектів Кримінально-процесуального кодексу, жоден з яких не був прийнятий.

Аналіз вказаних проектів КПК України дозволяє дійти висновку про істотну диференціацію кримінально-процесуальної форми, зокрема наявність декількох різновидів спрощеного провадження, що вводяться з метою максимального прискорення та спрощення порядку розслідування і вирішення кримінальних справ. При цьому слід відмітити, що розробники проектів КПК України окремі норми та інститути запозичили

із законодавства зарубіжних країн, система судочинства яких на даний момент є більш сформованою.

У науковій юридичній літературі неодноразово піднімалося питання про те, чи є зміни, що відбуваються, юридичною акультурацією без зміни основоположних принципів і механізмів судочинства, чи вони пов'язані зі зміною загальної системи правових поглядів у суспільстві і ведуть до кардинальної зміни практики судочинства шляхом рецепції (перенесення) західного кримінального процесу як культурного феномена із ризиком руйнування власної культурно-історичної моделі кримінального процесу [6, с. 39].

Одним із таких запозичених правових інститутів у проекті КПК України 2009 року є інститут угод про визнання вини (§ 3 глави 27 розділу IV "Кримінальне провадження на підставі угод та при позитивній посткримінальній поведінці особи"), що є новелою для вітчизняного кримінального судочинства.

Дослідження окремих аспектів укладення угод про визнання вини у кримінальних справах здійснювали, зокрема, А. Анненков, С. Дадонов, Б. Ісмаїлов, І. Кемпінен, А. Курдова, В. Лазарева, В. Махов, С. Міліцин, П. Михайлов, І. Морозова, І. Петрухін, М. Пешков, С. Пономаненко, П. Пушкар, Т. Сарсенбаєв, С. Тейман, В. Тertiшник, Т. Трубнікова та інші дослідники. Разом із тим праці цих учених містять багато суперечливих моментів, а подекуди — діаметрально протилежні за змістом ідеї. В українській науці кримінального процесу досі відсутній єдиний погляд на питання доцільності запровадження інституту угод про визнання вини у національне законодавство. У зв'язку з цим порівняльне дослідження правового регулювання угод про визнання вини у законодавстві зарубіжних країн та в проекті КПК України залишається досить актуальним.

Метою цієї статті є здійснення порівняльного аналізу правових норм, пов'язаних з укладенням угод про визнання вини, окремих зарубіжних країн англосаксонської та континентальної системи права, аналізу положень проекту КПК України у цій частині та на їх основі формулювання власного бачення доцільності запровадження цього правового інституту в Україні.

Впровадження інституту угод про визнання вини у вітчизняне законодавство, на нашу думку, потребує ретельного вивчення і визначення оптимальних правових механізмів укладення таких угод. По суті, провадження на підставі угоди про визнання вини є різновидом спрощеного (скороченого) провадження, при якому виникає більша загроза обмеження прав як особи, яка притягується до кримінальної відповідальності, так і потерпілого, що вимагає формування системи відповідних гарантій.

В узагальненому вигляді угода про визнання вини являє собою переговори між обвинувачем і стороною захисту (обвинуваченим і захисником), за результатами яких обвинувачений погоджується визнати себе винним у вчиненні злочину в обмін на пред'явлення йому обвинувачення у злочині меншої тяжкості, ніж те, що вказане в обвинувальному акті, скасування частини обвинувачення або призначення більш м'якого покарання.

Слід відмітити, що відношення серед наукових та практичних працівників до інституту угод про визнання вини є неоднозначним, він має як своїх прихильників, так і противників. Так, безумовною перевагою цього інституту є економія часу і засобів органів кримінального переслідування та суду. Органи розслідування при цьому звільняються від необхідності пошуку додаткових доказів вини обвинуваченого і концентрують свої зусилля на розкритті більш тяжких злочинів, а суд звільняється від обов'язку ґрунтовного розгляду значної кількості кримінальних справ. Ще одним позитивним моментом є те, що обвинувачений, укладаючи угоду, демонструє готовність і бажання визнати свою вину у вчиненні злочину, сприяти його повному розкриттю і відбуті призначене покарання.

До недоліків інституту угод про визнання вини, передусім, слід віднести можливість самообмови обвинуваченого, що може бути наслідком намагання органів кримінального переслідування за будь-яку ціну досягти визнання обвинуваченим вини у вчиненні злочину. У такому випадку укладення угоди потягне за собою не тільки засудження

невинного, а й залишить непокараною виновну особу, тобто не будуть виконані завдання кримінального судочинства. Крім того, відмічаються й інші недоліки, зокрема, відхід від встановлення об'єктивної істини, підрив авторитету офіційного розслідування, пред'явлення обвинувачення у злочинах, які реально не були вчинені тощо.

Так, І. Петрухін відзначає, що угода в кримінальному правосудді — явище аморальне, порочне, ганебне; це торг, що компрометує владу, свідчить про її безсилля, нездатність встановити істину у кримінальній справі. Угоди про визнання вини будуть сприяти розповсюдженню корупції. Угоди будуть укладатися до суду, без суду і тягати необгрунтоване закриття справ у частині найбільш тяжких обвинувачень. Адвокати перетворяться на спиритних ділків, що укладають (небезкорисливо) угоди з прокурорами. Останні забудуть, що колись стояли на варті закону. Судді як учасники угод підірвуть і без того хитку репутацію. Правосуддя перетвориться на торг [8, с. 67].

На думку П. Михайлова, ідея введення угоди в кримінальний процес протирічить основним правам та свободам громадян і не відповідає загальним принципам права у нашому суспільстві. За його твердженням, подібні операції вигідні тільки для обвинуваченого у зв'язку з тим, що він визнає себе винним в більшості випадків за домовленістю із судом. При цьому суд погоджується постановити менш суворий вирок, зняти деякі обвинувачення або гарантувати підсудному якісь інші поступки в обмін на визнання ним своєї вини у менш тяжкому злочині, щоб уникнути суду присяжних і відповідальності за більш тяжкий злочин [7, с. 37].

Разом з тим у законодавстві багатьох країн світу мають місце прискорені (скорочені, особливі) порядки провадження, що містять елементи інституту угод про визнання вини. Наприклад, в Іспанії таке провадження відоме під назвою “конформідад”, в Італії — “паттаджаменто”. В обмін на визнання обвинуваченим вини у вчиненні злочину в законодавстві цих країн передбачено обмеження розміру покарання: не більше 6 років позбавлення волі (в Іспанії), зниження строку позбавлення волі на 1/3 (в Італії).

Різноманітні форми угод про визнання вини використовуються і в деяких країнах СНД (Російській Федерації, Республіці Казахстан, Республіці Армения, Республіці Узбекистан, Республіці Молдова, Грузії). Так, КПК Республіки Молдова містить окрему главу під назвою “Провадження по угоді про визнання вини” (ст.ст. 504–509). Угода про визнання вини визначається як операція між державним обвинувачем і обвинуваченим або, залежно від обставин, підсудним, який дав згоду визнати свою вини в обмін на скорочення покарання. Вона складається у письмовій формі з обов'язковою участю захисника, обвинуваченого або підсудного у разі вчинення незначних злочинів, злочинів середньої тяжкості і тяжких злочинів. При цьому, судовій інстанції забороняється брати участь у переговорах про визнання вини, але судова інстанція зобов'язана встановити, чи укладена угода про визнання вини відповідно до закону, в добровільному порядку, у присутності захисника і чи є достатні докази, що підтверджують обвинувачення. Залежно від цих обставин судова інстанція може прийняти або відхилити угоду про визнання вини. Така угода може бути укладена у будь-який момент після пред'явлення обвинувачення до початку судового розслідування [13].

КПК Російської Федерації передбачає особливий порядок прийняття судового рішення при згоді обвинуваченого з пред'явленим йому обвинуваченням (гл. 40). Відповідно до ст. 314 КПК Російської Федерації, обвинувачений має право за наявності згоди державного або приватного обвинувача і потерпілого заявити про згоду з пред'явленим йому обвинуваченням і клопотати про постановлення вироку без проведення судового розгляду по кримінальних справах про злочини, покарання за які не перевищує 10 років позбавлення волі.

При цьому суд має право ухвалити вирок без проведення судового розгляду в загальному порядку, якщо упевниться, що:

- 1) обвинувачений усвідомлює характер і наслідки заявленого ним клопотання;
- 2) клопотання було заявлено добровільно і після проведення консультацій із захисником.

Якщо суддя прийде до висновку, що обвинувачення, з яким погодився підсудний,

обґрунтоване, підтверджується доказами, зібраними у кримінальній справі, то він постановляє обвинувальний вирок і призначає підсудному покарання, яке не може перевищувати дві третини максимального строку або розміру найбільш суворого виду покарання, передбаченого за вчинений злочин [14].

Однак описані вище різновиди угод про визнання вини, що мають місце у різних країнах світу, не є класичними. Окремі автори взагалі не відносять їх до цього правового інституту. Так, І. Петрухін зазначає, що не є угодою про визнання вини форми спрощеного судочинства — іспанський “конформідад”, італійська “заява сторін про визначення покарання”, французьке “термінове доставлення до суду”, російська “досудова підготовка матеріалів”, німецьке *Absprache* — згода сторін на спрощення судового слідства [9, с. 37].

З такою категоричною позицією повністю погодитися не можна, оскільки там, де є хоч якісь поступки (у тому числі зменшення на рівні законодавства розміру покарання) в обмін на повне визнання обвинуваченим вини у вчиненні злочину, можна говорити про угоду про визнання вини. Деякі науковці, зокрема Т. Сарсенбаєв, такі різновиди угод про визнання вини називають целерантними угодами, тобто угодами про спрощення процедури судочинства [11]. Такий підхід нам видається більш правильним.

Однак найбільш класичним є інститут угод про визнання вини в Сполучених Штатах Америки. У кримінальному процесі США угода про визнання вини (*plea-bargain*) являє собою угоду сторін обвинувачення і захисту про визнання обвинуваченим своєї вини по усьому пред’явленому обвинуваченню або в його частині в обмін на зменшення можливого покарання. Зменшення можливого покарання стороною обвинувачення можливо шляхом перекваліфікації діяння на менш тяжкий злочин, виключення окремих пунктів обвинувачення, зміни форми співучасті або стадії вчинення злочину, виключення посилань на обставини, які обтяжують вину, подання суду рекомендації про призначення винному більш м’якого покарання [4].

У правовій системі США угоди про визнання вини є досить укоріненою практикою, яка широко використовується упродовж більш як 150 років. Ще в 1839 році частка засуджень по кримінальних справах внаслідок заяв про визнання вини дорівнювала 22 відсоткам; через тридцять років її число досягло 70 відсотків. У 1920 році відсоток всіх кримінальних справ, вирішених за допомогою заяв про визнання вини, досяг вже 88. З 46 тисяч вироків, винесених федеральними судами в 1990 році, 39 тисяч, тобто 84 відсотки були винесені в результаті укладення угоди про визнання провини [5, с. 169].

І. Петрухін слушно відзначає, що в США інститут угод про визнання вини спрощує процес, розвантажує судову систему (без цього вона б просто “задихнулася” від надлишку справ) і ґрунтується на повазі до позиції вільної людини, з одного боку, і прокурора (атторнея), якому держава довірила право вільно розпоряджатися обвинуваченням, — з іншого боку [9, с. 35].

Якщо в англійському процесі переговори обвинувача і захисника про отримання від обвинуваченого зізнання у вчиненому злочині вважаються негідними професійного юриста і не афішуються, то в США, навпаки, вони урегульовані офіційними правилами — Федеральними правилами кримінального процесу.

Так, відповідно до правила 11 (А) (1) Федеральних правил кримінального процесу, обвинувачений може заявити про свою невинність (*not guilty*), винувність (*guilty*), або (за згодою суду) зробити заяву “не бажаю оспорювати” (*nolo contendere*) [3]. Основна відмінність між заявою про визнання вини і заявою про небажання оспорювати обвинувачення полягає у тому, що остання у подальшому не може бути використана проти обвинуваченого у випадку подання цивільного позову на підставі тих самих фактів [2, с. 198].

За загальним правилом, сторони обвинувачення і захисту роблять спроби прийти до взаємовигідної угоди про остаточний обсяг обвинувачення, про вид і розмір покарання, як правило, після пред’явлення обвинуваченому та його захисникові документально оформленого обвинувачення, тобто до розгляду справи в суді по суті.

Прокурор в американському кримінальному процесі відіграє основну роль у

прийнятті рішення про те, яке обвинувачення пред'явити обвинуваченому, враховуючи наявні докази у кримінальній справі. У разі наявності у прокурора достатніх підстав вважати, що обвинувачений вчинив злочин, питання про те, чи потрібно його піддавати кримінальному переслідуванню і якого роду обвинувачення має бути пред'явлене, вирішується прокурором одноособово. Пропозиція обвинуваченому визнати свою вину може бути зроблена як в усній, так і у письмовій формах, бути передана або безпосередньо захисникові, або у відкритому судовому засіданні. Право ініціювати переговори по укладенню угоди про визнання вини має також і сторона захисту.

Інколи угода про визнання вини укладається із підозрюваною особою ще до пред'явлення їй офіційного обвинувачення. Найчастіше прокурор погоджується з такою пропозицією, якщо у нього з'являється можливість використовувати підозрюваного для подальшого надання доказів проти інших потенційних порушників або отримати показання чи документи, що його цікавлять. Якщо сторони приходять до домовленості, прокурором готується офіційний документ, в якому підозрюваний обвинувачується у вчиненні злочину. При укладенні такої угоди справа переходить на розгляд безпосереднього до суду першої інстанції, минаючи попереднє слухання магістратом.

Укладення угоди про визнання вини тягне за собою ряд зобов'язань як для сторони обвинувачення, так і для сторони захисту. Так, захисник має право опротестувати заяву прокурора про міру покарання, якщо вона містить вимогу про більш тяжке покарання, ніж те, яке передбачене угодою про визнання вини. Сторона захисту, у свою чергу, не має права за своїм бажанням відмовитися від угоди про визнання вини. Виключенням є випадки, коли така відмова необхідна для виправлення "явної несправедливості", що мала місце при укладенні угоди. Якщо ж обвинувачений зрештою не визнає свою вину внаслідок відсутності домовленості між обвинувачем і захисником, прокурор не має права використовувати на судовому розгляді заяви обвинуваченого, які були зроблені ним в процесі ведення переговорів по угоді про визнання вини [5, с. 179].

Після укладення угоди про визнання вини вона направляється до суду першої інстанції. Суд при розгляді угоди про визнання вини повинен переконатися, що обвинувачений: по-перше, визнав вину свідомо і добровільно, а по-друге, зробив це з розумінням усіх наслідків такого визнання.

Правильно вказує В. Тертишник, що визнання обвинуваченим своєї вини за законодавством США, як правило, тягне за собою спрощення процедури подальшого судочинства: попереднє слухання не є обов'язковою стадією; укладаючи угоду, обвинувачений тим самим відмовляється від права на суд присяжних; угода усуває суперечки сторін з питання про винність обвинуваченого; дослідження доказів в суді практично не проводиться; розгляд закінчується винесенням обвинувального вироку, якщо від угоди обвинувачений не відмовився і не виникли інші вагомні обставини. Отже, така угода попросту заміняє вердикт присяжних про винність, а також усуває принцип змагальності сторін і пов'язаний з цим ризик непередбачуваності процесу [12, с. 116].

Разом із тим навіть і в США угоди про визнання вини вважаються спірною практикою. П. Андерсон і Д. Ньюман підкреслюють, що деякі люди думають, що абсолютно неправильно вести переговори зі злочинцями. Інші, однак, відзначають, що компроміс і розрахунок притаманні для некримінальних судових позовів, і не бачать нічого поганого у їх застосуванні у кримінальних справах [1, с. 255].

Як уже зазначалося, проект КПК України 2009 року як різновид диференціації судочинства передбачає кримінальне провадження на підставі угод (§ 3 глави 27 розділу IV). Ст. 394 цього проекту вказує, що у кримінальному провадженні можуть бути укладені такі види угод:

- 1) угода про примирення між потерпілим та підозрюваним, обвинуваченим;
- 2) угода про визнання винуватості між державним обвинувачем та підозрюваним, обвинуваченим [10].

Таким чином, якщо перший вид вказаних угод відомий чинному кримінально-процесуальному законодавству, то другий є цілковитою новелою вітчизняного

кримінального судочинства.

Угода про визнання винуватості може бути укладена за ініціативою державного обвинувача або підозрюваного, обвинуваченого. Укладення угоди про визнання винуватості може ініціюватися в будь-який момент від початку кримінального провадження до призначення судового розгляду. Однак, у разі недосягнення згоди, факт ініціювання її укладення і твердження, що були зроблені з метою досягнення угоди, не можуть розглядатися як відмова від обвинувачення або визнання своєї винуватості.

Угоди між державним обвинувачем та підозрюваним, обвинуваченим про визнання винуватості та про співробітництво у викритті кримінального правопорушення, вчиненого іншою особою, можуть бути укладені у кримінальному провадженні щодо кримінальних проступків, злочинів невеликої тяжкості, середньої тяжкості і тяжких злочинів, внаслідок яких шкода завдана лише державним чи суспільним інтересам.

Отже, враховуючи наведену норму проекту КПК України та аналізуючи ст. 12 чинного КК України, можна дійти до висновку, що угоду про визнання винуватості можливо буде укласти щодо злочинів, за вчинення яких законом про кримінальну відповідальність передбачено покарання у виді позбавлення волі на строк не більше десяти років або більш м'яке покарання.

Позитивним є те, що проект КПК України у ст. 397 визначає обставини, які державний обвинувач зобов'язаний враховувати при вирішенні питання про укладення угоди про визнання винуватості. До таких відносяться наступні обставини:

1) ступінь та характер сприяння підозрюваного, обвинуваченого у проведенні кримінального провадження щодо нього або інших осіб;

2) характер і тяжкість обвинувачення;

3) наявність суспільного інтересу в забезпеченні більш швидкого досудового розслідування і судового розгляду, викритті більшої кількості кримінальних правопорушень [10].

У разі досягнення угоди на стадії досудового розслідування обвинувальний акт (висновок) з проектом угоди, узгоджений і скріплений підписами сторін угоди, невідкладно надсилається до суду. Розгляд матеріалів справи та угоди проводиться судом під час підготовчого судового засідання за умови обов'язкової участі сторін угоди з повідомленням інших учасників кримінального провадження. Проте відсутність інших учасників кримінального провадження не є перешкодою для судового розгляду.

Перед прийняттям рішення про затвердження угоди про визнання винуватості суд під час судового засідання повинен з'ясувати в обвинуваченого, чи він розуміє:

1) існування у нього права на справедливий судовий розгляд, під час якого державний обвинувач зобов'язаний довести поза розумним сумнівом кожна обставину щодо кримінального правопорушення, у вчиненні якого його обвинувачують;

2) наявність у нього права мовчати і факт мовчання не матиме для суду жодного доказового значення; мати захисника, у тому числі для отримання правової допомоги безоплатно у порядку та випадках, передбачених законом, або захищатися самостійно; допитувати під час судового розгляду свідків обвинувачення, подавати клопотання про виклик свідків і подавати відомості як докази, що свідчать на його користь;

3) наслідок затвердження угод, який полягає у відмові від реалізації своїх прав;

4) характер кожного обвинувачення, щодо якого обвинувачуваний визнає себе винуватим;

5) вид покарання, а також інші заходи, які будуть застосовуватися до нього у разі затвердження угоди судом.

Суд у судовому засіданні зобов'язаний також переконатися, що визнання винуватості є добровільним, тобто не вимушеним силою, погрозами або обіцянками чи будь-якими іншими обставинами, ніж передбачено в угоді про визнання винуватості. Суд перевіряє угоду на відповідність закону. Якщо умови угоди суперечать вимогам закону або порушують права, свободи чи інтереси сторін або інших осіб, суд не затверджує угоду. Суд також відмовляє в затвердженні угоди за наявності таких підстав:

1) неправильна правова кваліфікація кримінального правопорушення, яке є більш

тяжким, ніж правопорушення, щодо якого передбачена можливість укладення угоди;

2) укладення угоди не було добровільним або сторони не примирилися;

3) неможливість виконання обвинувачуваним узятих на себе за угодою зобов'язань;

4) відсутність фактичних підстав для визнання винуватості;

5) відсутність відомостей щодо відшкодування шкоди потерпілому [10].

У такому разі досудове розслідування або судовий розгляд продовжуються у загальному порядку.

Суд має право самостійно відмовитися від затвердження угоди і ухвалити виправдальний вирок, якщо поза розумним сумнівом не доведено, що:

1) сталася подія, покладена в основу обвинувачення у кримінальному правопорушенні;

2) обвинувачений вчинив кримінальне правопорушення;

3) у діянні обвинуваченого є склад кримінального правопорушення.

Якщо ж суд переконався, що угода може бути затверджена, він ухвалює вирок, яким затверджує угоду і призначає узгоджену сторонами міру покарання. При цьому вирок на підставі угоди повинен обов'язково містити відомості про затвердження угоди, її реквізити, зміст та інформацію про визначену міру покарання.

Такі в основних рисах положення інституту угод про визнання вини, що пропонується до запровадження в кримінальне судочинство України. Як бачимо, він істотно відрізняється від традиційного інституту угод про визнання вини, який має місце в США. На нашу думку, основна відмінність між ними полягає у тому, що за американським варіантом обвинувач в обмін на визнання обвинуваченим вини у вчиненні злочину робить поступки аж до зменшення обсягу первинного обвинувачення, а за вітчизняним — угоду зі стороною обвинувачення можна укласти лише за умови повного визнання вини по пред'явленому обвинуваченню, а поступки можуть стосуватися виключно виду та розміру покарання.

Підсумовуючи, викладемо деякі умови, за наявності яких, на нашу думку, можливе запровадження інституту угод про визнання вини у кримінально-процесуальне законодавство України:

1. Угода про визнання вини може укладатися виключно за участю захисника обвинуваченого як гаранта того, що визнання вини було зроблено обвинуваченим добровільно, без фізичного або психічного впливу, без обману, з повним розумінням всіх наслідків такого визнання.

2. Укладення угоди можливе виключно при визнанні вини особою у повному обсязі пред'явленого обвинувачення. Сторона обвинувачення не може коригувати обсяг обвинувачення, зменшувати його в обмін на визнання обвинуваченим вини у вчиненні злочину.

3. Укладення угоди про визнання вини не допускається у разі вчинення особою особливо тяжкого злочину.

4. Наслідком укладення угоди і її подальшого затвердження судом є відмова обвинуваченого (а надалі — засудженого) від права на оскарження відповідного судового рішення (вироку).

5. Угода про визнання вини не може укладатися по справах про злочини, вчинені неповнолітніми або особами, які внаслідок своїх фізичних або психічних вад не можуть самі здійснювати право на захист.

6. Не допускається укладення угоди про визнання вини з підозрюваним. Переговори по укладенню угоди можуть розпочинатися між сторонами тільки після офіційного пред'явлення особі обвинувачення.

Список використаних джерел

1. *Anderson, P. R.* Introduction to criminal justice [Text] / P. R. Anderson, D. J. Newman. — 5th edition. — N.Y. : Mc GRAW-HILL, INC, 1975. — 481 p.
2. *Braun, M.* English-Russian Dictionary of American Criminal Law [Text] / M. Braun, G. Clothier. — Greenwood Press, 1998. — 350 p.

3. Federal rules of criminal procedure, effective March 21, 1946 (as amended to December 1, 2009) [Text]. — Washington : U.S. Government printing office, 2009. — 83 p.
4. *Кемпинен, И. С.* Особый порядок судебного разбирательства: проблемы и пути их решения [Электронный ресурс] / И. С. Кемпинен // Официальный сайт Пряжинского районного суда Республики Карелия. — Режим доступа : http://priazhsky.kar.sudrf.ru/modules.php?name=press_dep&op=4&did=5.
5. *Курдова, А. В.* Защитник обвиняемого в уголовном процессе США (досудебная стадия) [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Курдова Анна Владимировна. — М., 1998. — 215 с.
6. *Курдова, А. В.* Практика применения ускоренного порядка рассмотрения уголовных дел судом в УПК РА (сравнительно-правовой анализ с законодательствами ряда европейских стран СНГ, США) [Текст] / А. В. Курдова // Вектор науки Тольяттинского государственного университета. — 2009. — № 4 (7). — С. 39–46.
7. *Михайлов, П.* Сделки о признании вины — не в интересах потерпевших [Текст] / П. Михайлов // Российская юстиция. — 2001. — № 5. — С. 37–38.
8. *Петрухин, И. Л.* Прокурорский надзор и судебная власть [Текст] : [учебн. пособ.] / И. Л. Петрухин. — М. : Проспект, 2001. — 88 с.
9. *Петрухин, И. Л.* Сделки о признании вины чужды российскому менталитету [Текст] / И. Л. Петрухин // Российская юстиция. — 2001. — № 5. — С. 35–37.
10. Проект Кримінально-процесуального кодексу України, винесеного на громадське обговорення 14 жовтня 2009 року [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Міністерства юстиції України. — Режим доступу : <http://minjust.gov.ua/0/projectCriminalCodex>.
11. *Сарсенбаев, Т.* Сделка о признании вины в уголовном процессе РК [Электронный ресурс] / Т. Сарсенбаев. — Режим доступа : <http://www.law.edu.ru/doc/document.asp?docID=1233363>.
12. *Тертишник, В.* Без суда і слідства: гострі кути реформування кримінально-процесуального законодавства [Текст] / В. Тертишник // Юридичний журнал. — 2004. — № 11. — С. 116–118.
13. Уголовно-процесуальный кодекс Республики Молдова от 14.03.2003 г. [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.legislationline.org/ru/documents/action/popup/id/14512/preview>.
14. Уголовно-процесуальный кодекс Российской Федерации от 18.12.2001 г. [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.legislationline.org/ru/documents/action/popup/id/14163/preview>.

*Рекомендовано до друку кафедрою кримінального права та процесу
Хмельницького університету управління та права
(протокол № 3 від 15 жовтня 2010 року)*

Надійшла до редакції 26.10.2010

